UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Prima Epistola. Deus charitas est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

E moriã paſſiõis meę. a ¶ Quotieſcun- cꝫ eñ mãducabitis panẽ hunc ⁊ ca- licem bibetis. Ly. i. hoc ſacrm̃: in q̃ ſub ſpecie panis cõtinetur verũ corpus chri- ſti: et ſub ſpecie vini verus ſanguis chriſti irreuerẽter vel exiſtẽs in crimĩe. k ¶ Iu- diciũ ſibi mã. ⁊ bi. i. ad ſuã damnatio- nẽ ſumit. l ¶ Nõ dijudicãs corp⁹ do- mini. Ly. i. diſcernens ab alijs cibis: ſu- mẽs eodẽ mõ ſicut alios cibos corpales. G

b ¶ Mortẽ dñi annunciabitis. ipſam repſentãdo p hoc ſacramentũ. c ¶ Donec veni at. ſcꝫ ad iudiciuꝫ. Per qđ itelligit ꝙ celebratio hui⁹ ſa- cramenti nõ defici- et i eccleſia vſcꝫ ad finẽ mũdi. vñ: Ecce ego vobiſcum ſum vſcꝫ ad cõſũmatio- nẽ ſeculi. d ¶ Ita- cꝫ quicũcꝫ man- ducauerit panẽ et biberit calicẽ dñi idigne. Lyr. ſcꝫ cũ volũtate pec- cãdi mortaľr de fu- turo/ vľ impenitẽs đ pterito. e ¶ Re- us erit corpis et ſanguinis dñi. Glo. i. penas mor- tis chriſti exoluet: id eſt puniet/ ac ſi chriſtuꝫ occideret. f ¶ Probet aũt ſeipm hõ. Ly. ſcꝫ ppriã conſcientiã diligẽter examinan- do et emendando. g ¶ Et ſic de pa- ne illo edat. ſcꝫ fructuoſe. h ¶ Et

Mat. vl. d

I. q. I. c. p. etiam De cõſe. di. 2. c. et ſctã. et. c. ſic iu- das.

F

a Quotieſcuncꝫ enim mãducabi- tis panẽ hũc/ et calicem bibetis:

b c mortem domini annũciabit[is] do-
ad iudicium *homo*

d nec veniat. Itacꝫ quicũcꝫ mãdu-
ſumit euchariſtiã.

cauerit panẽ et biberit calicẽ do-
in pctõ mortali ⁊ mala intẽtione. *q̃ſi crucifixo*

e mini indigne: reus erit corporis
res ⁊ traditores *examinet pſciam ſuã*

f ⁊ ſanguinis dñi. Probet autem
ad ſacramentũ euchariſtie ac-

g ſeipſum homo: et ſic de pane illo
cedat ⁊ ſumat

h i edat: et de calice bibat. Qui eñ
in peccato mortali.

mãducat ⁊ bibit indigne: iudiciũ k
penã maximo crimine debitã. *diſtinguẽs*

ſibi mãducat ⁊ bibit: nõ dijudi- l
ab alijs cibis.

cans corpus domini.

¶ Dñica. I. poſt feſtũ Trinitat[is].
I. Ioãnis. IIII. b. circa medium.

eſſentialis.

DEus charitas
facto. *maxime.* m

eſt: i hoc apparuit cha- n o

charitas dei in nobis: qm̃ filium p

Poſtilla

D[eus] cha- ritas ẽ: in hoc appa- ruit cha. dei ⁊c. Añ initiũ illi⁹ epľe ſcribit ſanct⁹ Ioã- nes di. Ipſi de mũ- do ſunt: ⁊ iõ de mũ- do loquunť: ⁊ mũ- d⁹ eos audit. Nos ex deo ſum⁹ chariſ- ſimi: diligam⁹ inui- cem: qꝛ charitas ex deo ẽ. Tũc ſequiť epiſtola hodierna. Deus charitas eſt. vbi ſanctus Ioan- nes apoſtol⁹ ⁊ euã- geliſta: quem chri- ſtus p̃ ceteris dile- xit: maxime cõmen- dat nobis charita- tem dei ⁊ proximi. Sic ſimiliter i euã- gelio hodierno ſã- ct⁹ Lucas dicit no- bis de quodã diui- te: qui nec circa de- um nec circa proxi- mũ. ſ. pauperẽ La- zarũ/ aliqua dilecti- one mouebať: ſed induebať purpura ⁊ byſſo: ⁊ epulaba- tur quotidie ſplen- H

Lu. 16. c

Nõ dre lai- cis ſacrm̃ eu- chariſtie daľ ſb vtra- ſpecie: pa- nis ſcꝫ tm̃.

de calice bibat. Lyra. Fit aũt hic men- tio de duplici ſpecie. ſ. panis et vini. Nã in primitiua eccleſia ſic dabať fidelibus: ſed ꝓpter periculũ effuſionis ſanguinis mõ daľ laicis tm̃ ſub ſpecie panis: ſacer- dos tñ celebrans accipit ſub vtracꝫ ſpe- cie: nõ tm̃ celebrãs ꝓ ſe/ ſed etiam ꝓ alijs. i ¶ Qui eñ mã. et bi. idigne. Hor. i. dide: ideo ſepultus eſt in inferno. Et ſi vo- lumus hoc malũ euadere: tunc debemus deũ ⁊ ꝓximũ diligere: qꝛ m ¶ De⁹ cha- ritas ẽ. Ly. increata: ſicut eſt bonitas et ſapientia. n ¶ In hoc. velut in certiſſi- mo ſigno. o ¶ Apparuit charitas dei i no. i. oſtẽſa ẽ erga nos. p ¶ Qm̃ filium ſuum vnigenitum. non ſeruũ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

A a ¶ Miſit de⁹.ſ.pr̄. b ¶ In mūdū.
ſcꝫ in humanitate aſſumpta. c ¶ Ut vi
uam⁹ per eū. Uin. ⁊ nō iudicemur ꝑ eū.
d ¶ In hoc.i.in hac miſſione. e ¶ Eſt
charitas.ſcꝫ manifeſta. f ¶ Nō quaſi
nos dilexerim⁹
deū:ſed qm̄ ipſe
prior dile. nos.
ſcꝫ ꝑdeſtinādo/vo/
cando/iuſtificādo.
g ¶ Et miſit fili.
ſuū ꝓpiciatiōeꝫ
Uin. ⁊ de⁹ nob ꝓ/
piciatur per ipum.
h ¶ Pro pecca/
tis nr̄is.ſcꝫ tollē/
dis. i ¶ Chariſ.
ſi de⁹ dilex.nos:
⁊ nos debemus
alter.ſcꝫ exemplo
chr̄i iuicē. k ¶ Di
ligere. Uin.ſi de⁹
diligit nos/tūc de/
bemus diligere id
B qd deus diligit: ſꝫ
de⁹ diligit oēm ho
minē:ḡ ⁊ nos quē/
libꝫ hoīeꝫ debem⁹
diligere. l ¶ Deū
nemo vidit vn.
Uin. in p̄ſenti de⁹
nō poteſt videri ſi/
cut ē: ſꝫ ſolū i futu/
ra vita. Unde Aug⁹
dicit:ꝙ conceſſum
fuit Paulo ⁊ moy
ſi videre diuinā eſ/
ſentiā:ſed hꝫ fuit in
raptu ⁊ tranſitorie
⁊ non manſiue:quia
tunc fuerunt rapti
extra ſenſus corpo
ris. m ¶ Si dili/
gim⁹ inuicē.ſ. ex
ſincera charitate.
n ¶ De⁹ in nob
manet. ꝑ gram in
habitantē. o ¶ Et charitas ei⁹ in no.
perfecta eſt. Tūc em̄ charitas dei per/

ſ ⁊ dilectiſſimū ſ pater
a b ſuū vnigenitū miſit de⁹ i mūndū
ſ vita gratie et glorie. ſ dei abſoluta et gratifica
c d vt viuam⁹ per eū. In hōc ē chāri
e ſ ſcꝫ ꝙ nos
f tas nō quaſi dilexerim⁹ dēum: ſꝫ
ſ deus. ſ prius
g qm̄ ipē prior dilexit nos/ ēt miſit
ſ in carnē. ſ indulgentiā miſericordē
h filium ſuū ꝓpiciationē ꝑ peccātī
ſ fratres. ſ erquo
i noſtris. Chāriſſimi ſi deus dile/
ſ conſequēs eſt ſ vnus alter.
xit nos: ⁊ nos debem⁹ alterutrū
ſ oculis corporalibus ſ vllo tpe
k l diligēre. Dēuꝫ nemo vidit vnꝙ̄
ſ vnus alter.
m n Si diligimūs inuicē: deūs in no/
ſ ꝑ dilectionē. ſ q: ꝑficit charitas in dilectiōe dei
o bis manet: ⁊ chāritas eius in no/
⁊ prim⁹. ſ ſi diligim⁹ cognoſcim⁹.
bis ꝑfecta ē. In hōc intelligim⁹ p
ſ deo ſ ꝑ gratiā.
qm̄ in eo manem⁹ ēt ipē in nobis: q r
ſ q̄ a chriſto ꝓdit: vt ſciremus oia ad ſalutē ꝑtinē
tia q̄ opat⁹ eſt ieſus miraculoſe in hūana carne.
quoniam de ſpūſancto ſuo dēdit s t
ſ eius diuinitatē.
nobis. Et nos vidimūs et tēſtifi/ v x
ſ ieſum chriſtū.
camur/quoniā pater miſit filiū ſu y
ſ redemptorem
um ſaluatorē mūndi. Quīſquis z a
ſ fideliter ſ fidelis
ꝯfeſſus fuerit: qm̄ iēſus ē fili⁹ dei b
ſ per gratiā ſ ꝑ fidē formatā.
deūs in eo manet ēt ipſe in deo. c d

fecta eſt in nobis:quando eum diligimus C
non ſolum in ſe/ſed etiam in ſua imagine:
id eſt in homine. p ¶ In hoc intelligi/
mus.id eſt cognouimus. q ¶ Quoni
am in eo manemus. per charitatem.
qua deū diligimus
r ¶ Et ipē in no/
bis. per charitatē
qua nos diligit.
s ¶ Qm̄ de ſpū/
ſancto ſuo.ſcilicꝫ
ab ipſo procedēte.
t ¶ Dedit nobiſ.
Et nos. Ly.id eſt
ego Joānes et alij
apl̄i mecū. v ¶ Ui
dimus.ſcilicet eius
humanitatem ocu/
lis corporalibus: ⁊
ei⁹ diuinitatē ocu/
lis mentalibus: nō
in ſe/ ſed in effecti/
bus ſuis:quia vide
runt eum faciētem
miracula virtutem D
totius creature trā
ſcēdentia. x ¶ Et
teſtificamur. de
viſis que vidimus
y ¶ Quoniam
pater miſit filiū
ſuum.eiuſdem na
ture et poteſtatis cū
eo. z ¶ Salua/
torem mundi. ꝑ
paſſionem in hūa/
nitate aſſumpta.
a ¶ Quiſquis
cōfeſſus fuerit.
Hor. id eſt confeſ/
ſione perfecti cor/
dis/oris ⁊ opis/nō
diminuta vni⁹ vo/
cis. Unde apoſto/
lus. Confitētur ſe Tuū.
noſſe deū:fact⁹ aūt
negant. b ¶ Qm̄
fili⁹ dei ⁊ fili⁹ hoīs
ie.ē ſi. dei. ita ꝙ idē ē
c ¶ De⁹ ī eo manet.ſ.ꝑ grām. d ¶ Et

E ipē in deo. vt refugio. Unde dicit: Do/
Pſal. 89. a mine refugiū factus es nobis. a ¶ Et
nos. ſ. apl'i. b ¶ Cognouimus. ſ. ꝙ ie
ſus eſt filius dei. c ¶ Et credidi. chari
tati quā hȝ de' ī no. Ly. i. credim' ipm
ille eſt. Lyra. bñfaciens de celo iuſtis et G
iniuſtis. k ¶ Et nos ſum' in hoc mū
do. ſcilicet pro amore eius amicos ⁊ ini/
micos diligēdo. l ¶ Timor non eſt in
charitate. quod intelligit de timore ſer/

ſpecialit habitare
nobiſcū p charita/
tē. d ¶ De' cha/
ritas eſt. Uñ Au
gu. ſup illo verbo:
Si in ſingulis locꝭ
ſacre ſcpture nihil
aliō diceret de cha
ritate: niſi ꝙ deus
charitas ē: nō aliō
ꝗ̄ charitatē quere/
re deberem'. Non
eñ charitas pote/
rat alti' cōmēdari/
ꝗ̄ ꝙ deus diceret.
e ¶ Et q̄ manet i
chari. in deo ma
net. Aug. tāꝗ̄ pal/
mes in vite: tanꝗ̄
membrū in corpe.
f ¶ Et de' in eo.
manet tanꝗ̄ habi/
tator in domo: tan/
ꝗ̄ ſpōſus in thala/
mo: tāꝗ̄ ſacerdos
in tēplo. Uñ Ber.
Quia deus chari/
tas eſt: ⁊ ideo cha/
ritate nihil melius
eſt: et qui manet in
charitate/ i deo ma
net: ideo charitate
nihil eſt ſecurius: ⁊
deus in eo: et ideo
charitate nihil io/
cundius. g ¶ In
hoc pfe. eſt cha.
dei nobiſcū. id ē

a ſ. p fidē formatā. ſ. ex parte ſ. qđ ſupeſt
b c Et nōs cōgnouim' ēt credidim'
ſ. ex gratia. ſ. q2 charitas et gratia idē ſunt
d charitati quā hȝ de' ī nob. Dēus
ſ. eſſentialis. ſ. cōmunicatiua
d charitas ē: ēt qui manet ī charita/
ſ. manet.
f te in deo manet ⁊ deūs in eo. In
ſ. tūc habem' charitatē
g hōc pfecta ē charitas dei nobiſcū
pfectā q̄ñ non timebimus in die.
h vt fidūciā habeam' ī die iudicij:
ſ. in pfectione dilectionis. ſ. in charitate.
i qūia ſicut ille ē/ ēt nos ſum' ī hoc k
ſ. ſeruilis
mūdo. Timōr nō ē ī charitate: ſȝ l
ſ. amor filialis. ſ. q̄ eſt ppter penā.
pfectā charitas foris mittit timo/ m
ſ. ſeruilis
rem: quōniā timor penaȝ habet. n
ſ. q̄ dimittit pctm̄ ppter timorē ſolū pene: ⁊ non ppter dilectionē dei
Qūi aūt timet/ nōn ē pfect' ī cha o p
ſ. debemus diligere
ritate. Nōs ergo diligam' deum: q
ſ. cum adhuc in odio eſſemus venit ad nos ⁊ reconciliauit nos.
qūoniā de' prior dilexit nos. Si r
qūis dixerit quoniam diligo de/ s
ſ. ratio: q2 dilectio primi annexa eſt dei.
um ⁊ fratrē ſuū oderit: mēdāx eſt. t
ſ. primū. ſ. q̄ viſibiliter occurrit.
Qūi eñ ñ diligit frēȝ ſuū quē vi v

uili/ inquātum ſer/
uilis eſt: nō autem
intelligitur de filia
li: q2 ille timor ſtat
cum charitate per/
fecta. m ¶ Sȝ p/
fecta charitas fo
ris mittit timo/
rē. q2 charitas eti/
am quecunꝗ̄ exclu
dit timorē ſeruilē.
n ¶ Quoniā ti/
mor penam ha/
bet. i. timore ſerui
li pena debetur: q2
facit cauere pecca/
tum ſolūmodo ne
puniatur: non pro/
pter deteſtationeȝ
vitij: nec ppter vi/ H
tandā offenſaȝ dei:
ſicut fur quandoꝗ̄
dimittit furari pro
pter ſuſpendium.
o ¶ Qui autem
timet. Lyra. hoc
modo. p ¶ Nō
eſt pfect' in cha/
ritate. id eſt nō ha
bet claritatem ip/
ſum perficientem.
q ¶ Nos ergo
diligamus deū.
Hor. dilectiōe per/
fecta. r ¶ Quo/
niā deus prior
dilexit nos. ꝗ̄ nos
ipſum: imo cū ad/

pfecta eſſe oſtēdit. h ¶ Ut fiduciā ha/
beamus in die iudicij. Uincē. Si ta/
lem fiduciam habeamus ad deū/ ꝙ aude/
mus ſecure apparere in conſpectu eius ⁊
reddere ei votū: tūc indubitāter habem'
perfectam claritateȝ. i ¶ Quia ſicut
huc inimici eſſem': dilexit inimicos/ vt fa/
ceret amicos: dilexit iniuſtos/ vt faceret iu
ſtos: dilexit egros/ vt facēt ſanos. s ¶ Si
q̄s dixe. q2m di. de. ⁊ fra. ſu. ode. q̄ eſt Matth. 22. a
imago di. t ¶ Mēdax ē. Ly. q2 dilectio
primi icludit i dilectiōe dei. v ¶ Qui ñ

A diligit fratrē ſuum quē videt. Hor. vnde eum plenius cognoſcit. a ¶ Deū quem nō videt. id eſt quē min⁹ cognoſcit. b ¶ Quomodo poteſt diligere. Unde Auguſti. Inuiſa quippe diligere poſſumus/incognita nequaq̃. c ¶ Et hoc mandatum habemus a deo ſcilicet de dilectione dei ꝛ proximi. d ¶ Ut qui diligit deum. Horra ꝓpter ſe. e ¶ Diligat et fratrem ſuum. propter deum. Duo eñ ſunt mādata charitatis ſcilicet dei ꝛ proximi: nec poteſt vn⁹ diligi ſine alio.

Poſtilla

N Olite mirari ſi odit v. mūdus. Nos ſcim⁹

B Ante initiū illius epiſtole ſcribit ſanctus Joānes in eodē capitulo dicēs. Chariſſimi: hec eſt annunciatio quam audiſtis ab initio: vt diligatis alterutrum: nō ſicut cayn qui ex maligno erat ꝛ occidit frēm ſuū: et propter q̄d occidit eum: quoniam opera eius maligna erant: fratris autem eius iuſta. Tunc ſtatim ſequitur preſens epiſtola que concordat cum euangelio hodierno: in quo euangelio agitur de cena vite eterne: ad quam cenam peruenitur per charitatem dei et proximi: de qua habetur plenius in epiſtola preſenti. Unde

Math. Lu. 14. d.

qui eſt inuiſibilis

a b det: deū quem nō videt quomō

ſcʒ ille qui viſibilē nō diligit

preceptū

c poteſt diligere: Et hóc mandatū

ſeruat primū preceptū.

d habem⁹ a deo: vt qui diligit deū:

quod eſt ſecundū primo ſimile.

e diligát et fratrem ſuum.

Dñica. II. poſt feſtū Trinitatis.

I. Joannis. III. c. circa mediū.

in hoc

† Nolite mirari f

q2 nō eſtis de ſua prāte

ſi ódit vos mūdus g

Nós ſcim⁹ qm̄ trānſ h i

trāſpoſiti. mortali mūdo. ſpūal' gratie

lati ſumus de morte ad vitam:

ratio

quōniā diligim⁹ fratres. Qui nō k l

quia nec charitas nec gratia eſt.

diligit manet in morte. Oīs qui m

propter anime ꝛ proximi inquātum morte ſibi vult

odit fratrē ſuū homicida eſt. Et

inuidus

ſcitis quōniā oīs homicida nō n

ſpūalē q̄ incipit hic p grām ꝛ ꝯſūmabitur p gloriā.

habet vitā eternā in ſe mānentē: o

quā ad nos habuit

i̇ƀ cognouim⁹ charitātē dei: qm̄ p q r s

vitā corpalē vt haberem⁹ ſpiritualē.

ille ꝓ nob āiam ſuā pōſuit: ꝛ nōs t v

dicit Joannes. f ¶ Chariſſimi nolite mirari. quaſi inſolitum. g ¶ Si odit vos mundus. i. mūdi amatores: quia non eſt nouum illud iurgium: ſed fuit a principio mundi inter bonos et malos: ſicut ptʒ inter Cayn ꝛ Abel: iter Iſaac ꝛ Yſmael: inter Jacob ꝛ Eſau. h ¶ Nos ſcim⁹. Ly. certitudine fidei. i ¶ Quoniā tranſlati ſumus de morte. ſcilicet culpe ad vitā gratie. k ¶ Quoniā diligimus fratres. quia opa bona in charitate facta ſunt meritoria. l ¶ Qui non diligit: manet in morte. quia caret charitate que eſt vita anie. m ¶ Omnis qui odit fratrem ſuū homicida eſt. quia primo occidit animā propriam: ſecūdo animaʒ proximi in quantum in ſe eſt: quia ꝓuocat ipſuʒ ad odium mutuū. n ¶ Et ſcit⁹ quoniam omnis homicida non hʒ vitam eternam. Horra. id ē nō habet chriſtū qui eſt vita eterna. o ¶ In ſe manētē. Hoc dicit ad differentiā vite nature q̄ eſt vita tranſiens. p ¶ In hoc. tanq̄ in ſigno certiſſimo. q ¶ Cogno. chari. dei. id ē chriſti erga nos. r ¶ Qm̄ il. ꝓ idignis. s ¶ Aiam ſu. i. vitā corpalem. t ¶ Poſuit. i. morti cruc⁹ expoſuit. v ¶ Et nos

C

† Jo. 15. c.

D